

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Karkâren hemü
velatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Devrim ve
sosyalizm için
örgüt seferberliği!Yıl:10, Sayı:227
28 Şubat 1983

CEK-AL

Federal Almanya'da Türkiyeli işçiler sorunu
III

Meral Yılmaz

Tekelci sermaye, Almanya'da, süper kârlar elde edebilmek için II. Dünya Savaşı'ndan sonra yabancı işçi çalıştırmaya yöneldi. Tekelci sermaye bu süper kârlar temelinde kâr oranının düşme eğilimine karşı durmayı amaçlıyordu. Ayrıca, yabancı işçinin ucuz işgücünün yaratacağı rekabet yoluyla, ekonomik büyüme döneminde işgücüne artan talebin ücretleri yükseltmesine de kapıyı kapatmak istiyordu.

Diğer yandan süreç içinde rotasyon politikası rayından çıktı. Alman devletin yabancı işçilere, özellikle Türkiyeli işçilere yaptığı harcamalar arttı. Bu olguya bakarak, Federal Almanya'da bundan sonra, hangi parti iktidara gelirse gelsin, yabancı işçi politikasının belirleyici özelliğinin, yabancı işçi nüfusunun bileşiminde, üretken olmayan aile bireylerinin oranını hızla düşürmek olacağını söyleyebiliriz.

Alman devletinin sözcüleri bu politika yönelik önlem önerilerini bugünlerde peşpeşe sıralamaktadırlar. Ancak, bu önlemlerle çelişir gibi görünen entegrasyon politikası, yabancı işçilerden oluşan endüstri yedek ordusunu kullanarak ücretleri düşük tutmak istediklerini göstermektedir. Bu politika ayrıca, bu süper kâr kaynağını da tümenden kurutmak istemediklerini ortaya koyuyor. Entegrasyon politikası, özünde işçi sınıfını bölme politikasıdır. Alman işçilerin karşısına yabancı işçileri koyarak sınıfı zayıflatma, böylece tümünden daha fazla kâr elde edilebilir politikasıdır.

Yabancı işçilerin Batı Avrupa'daki geleceğinin ne olacağı sorusu önemli bir soru olarak önümüzde duruyor. Çizelge

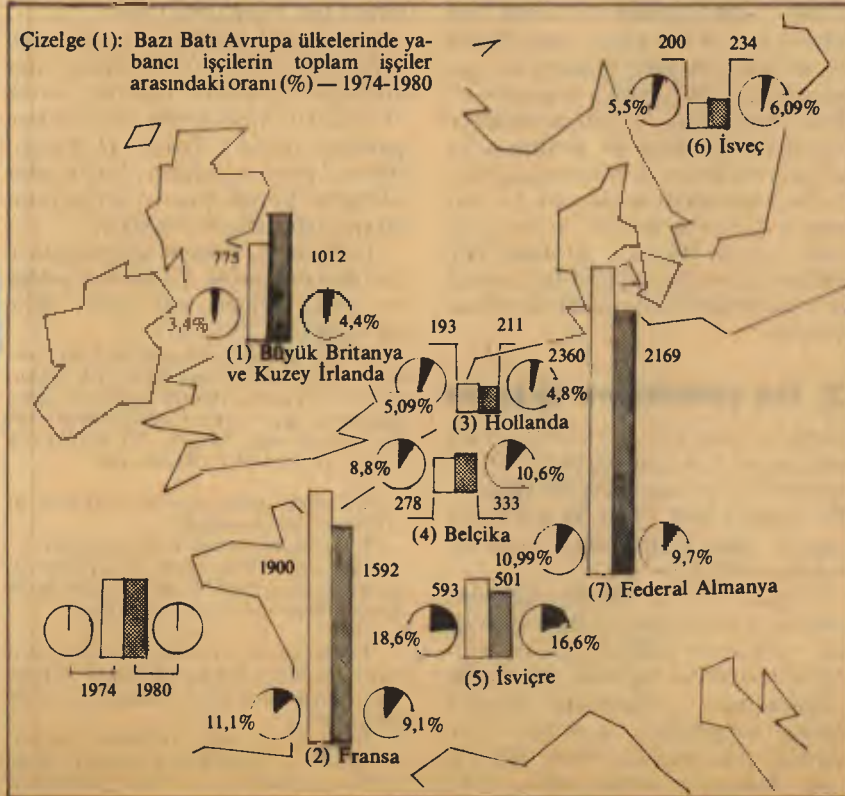
l'den de görebileceğimiz gibi, tüm Avrupa ülkelerinde yabancı işçi çalıştırma eğilimi son yıllarda önemli ölçüde durmuştur. En çok yabancı işçi ithal eden Almanya, Fransa ve İsviçre'de ise bu eğilim gerilemeye başlamıştır. Bu gelişmenin nedenlerini anlamaya çalışırken akla ilk gelen, gelişmiş emperyalist ülkelerde derinleşen ve yığınsal işten çıkarmalara, zorunlu kısa çalışmaya yol açan ekonomik bunalımın, yabancı işçi çalıştırma eğilimini de geriletmekte olduğudur. Ancak, bu saptama kendi içinde doğru olmakla birlikte, tek başına iyi bilinen bir olguyu yinelemekten öteye gidemiyor. Emperyalist ülkelerin yabancı işçileri, ekonominin hızla büyüdüğü, genişlediği bir dönemde çağırdığını düşünürsek, bu ülkelerdeki ekonomik büyüme durduğu için artık yabancı işgücüne daha az gereksinim duyduklarını söyleyebiliriz. Ancak, bu noktaya kadar söylediklerimizle sorunun özünü yakalamak olanaklı değildir.

Emperyalist-kapitalist sistem, çelişkili, bunalımlı yapısına karşın, üretim güçlerini sürekli geliştirmektedir. Sistemin bu iki özelliği de kapitalist ekonominin işleyişinin doğal sonucudur. Bu nedenle kapitalizm durmadan yeni görüntülere bürünmekte, kendini durmadan yenilemektedir. Bunalımını da, üretimin geliştirilmesini de her seferinde bir üst düzeyde yineleyerek bugünlere gelmiştir. Ancak, bu kör gidişin içinde, her adımda komünizme biraz daha yaklaşmaktadır.

Dolayısıyla, gelişmiş emperyalist ülkelerdeki yabancı işçi çalıştırma eğiliminde görülen gerilemeyi yalnızca ekonomik bunalımla açıklamak, sorunun özüne inmeden noktayı koymak anlamına gelir. Sorunun özünden yakalanabilmesi, bunalımın nereden kaynaklandığı, yabancı işçi çalıştırma eğiliminin yerine hangi yeni eğilimin geldiği sorularını yanıtlayabilmekle olanaklıdır. Konuya böyle bir açıyla yaklaşmadığı sürece, işçi sınıfı siyaseti kapitalist gelişmenin "haksızlıklarına" karşı çıkmaktan öteye gidemez.

Böylece, Batı Avrupa'daki yabancı işçilerin geleceği sorunu, doğrudan

Çizelge (1): Bazı Batı Avrupa ülkelerinde yabancı işçilerin toplam işçiler arasındaki oranı (%) — 1974-1980

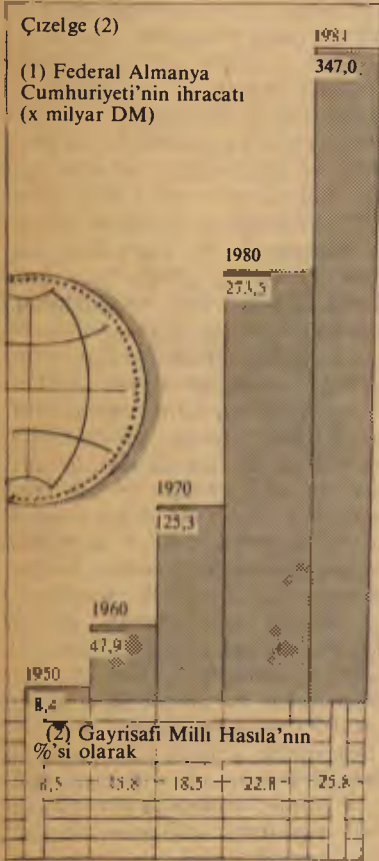

doğruya, emperyalist tekeli sermayenin gösterdiği son gelişmelerle yabancı işgücü arasındaki ilişki sorunu oluyor.

Son yirmi yılda, Federal Almanya'daki bazı ekonomik gelişmelere kısaca bakarsak, şaşırtıcı başarıların kazanıldığı üç alan görürüz. Bunlardan birincisi ihracatın büyümesi, ikincisi dış yatırımların artması, üçüncüsü de emek üretkenliğinin artmasıdır.

1. İhracatın büyümesi

Bugün Almanya'da endüstride çalışan her üç işçiden biri doğrudan ihracat için üretim yapıyor. Bugün Federal Almanya dünyada ABD'den sonra en büyük ihracatı gerçekleştiren ülkedir. İhracat için üretilen mal ve hizmetler gayri safi milli hasılların dörtte birinden fazlasını oluşturuyor. Ama işin en çarpıcı yanı, Çizelge 2'de de gördüğümüz gibi, bu kapasiteye yalnızca 20 yıl içinde ulaşılmış olmasıdır.

Almanya'nın tüm ihracatının yüzde 60'ından fazlası Siemens, AEG, Volkswagen, Daimler-Benz, Hoechst, Bayer, BASF, Ruhrkohle AG, Thyssen, Mannesmann, Bosch vb. büyük Alman tekkellerinin en yoğun olduğu makine mühendisliği, elektrik, elektronik, motorlu taşıtlar, kimyasal maddeler, demir ve çelik endüstrisi alanlarında gerçekleştirilmektedir. Bu büyük tekkellerin her birinde 100 binden, yalnızca Siemens'te

300 binden fazla işçi çalışıyor. Toplam ihracatın çok büyük bir bölümü Avrupa ülkelerine, üçte birinden biraz fazlası da az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelerle sosyalist ülkelere yapılmaktadır.

Çağımızda mal ihracı, artık, emperyalizmi karakterize eden sermaye ihracının bir türüdür. Sermaye birikimi büyüdükçe, iç pazarın doyuma ulaştığı (ya da efektif talebin sınırlandığı) koşullarda pazar arama, genişleme dürtüsü artacaktır. Sermaye, yüksek birikim oranını yalnızca ihracat yoluyla koruyabilir. Ama büyük tekkellerin egemenliği ele geçirme çabalarının sürdüğü dünya pazarlarındaki yarışma çok büyüktür. Tekellerin ihracatında süper kârlar ürünlerin değerinin üstünde satılmasıyla ortaya çıkar. Dolayısıyla her tekel daha fazla kâr edebilmek için mallarının fiyatlarını diğer fiyatlarla oranla düşük tutmak, bunun için de maliyetleri düşürmeye çalışmak durumundadır.

Bu en başta otomasyon ve üretimin rasyonalizasyonu yoluyla emeğin üretkenliğini arttırarak gerçekleştirilmektedir. Sonra da ücretlerin düşük tutarak. En fazla yabancı işçi kullanan sektörlerin güçlü ihracat sektörleri olması rastlantı değildir.

Almanya'da ihracat kapasitesinin büyümesine diğer ülkelere açtığı kredilerin büyümesi eşlik etmiştir. Kredi alıcıyı, satıcıya bağımlı kılmaktadır. Bu, ihracatı güvenlik altına almanın ve sağlamaştırmanın bir yoludur. Emperyalist ülkelerin, örneğin Türkiye gibi orta ve az gelişmiş ülkelere "yardım" adı altında açmış olduğu kredilerin ana amacı, krediyi alan ülkeyi veren ülkenin ekonomisine bağımlı kılmaktır. Böylece sömürünün süregenleşmesi garanti altına alınmış oluyor. Özel sektör kredileri de, devlet kredileri de krediyi veren ülkenin mallarının satın alınması içindir. Lenin, emperyalist sermayenin bu yöntemine "öküzün derisini iki kez yüzmek" diyor. Bir kez kredinin faizi yoluyla, ikinci kez rekabet tehlikesinin dışında durarak tekel fiyatları dayatmak yoluyla.

2. Dış yatırımların artması

Malların ihracı yoluyla beslenen yüksek sermaye birikim oranı büyük bir "artık" sermaye ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu sermaye ülke içinde ya çok sınırlı yatırım alanı bulabilmekte, ya da hiç bulamamaktadır.

Sermayenin yurt dışında doğrudan yatırımı, yani üretime yatırımı emperyalist sermayenin akışında bir halkadır. Mal ihracı, malın değerinin yurt dışında gerçekleşmesini sağlama, sermaye yatırımı ise genişletilmiş yeniden üretim sürecini ülke sınırları dışına taşımaktadır. İhracat kârlarının gittikçe daha

büyük bir bölümü dış yatırımlara ayrılmaktadır. 1970-76 yılları arasında Almanya'nın dış yatırımı iki misli artmış, yalnızca doğrudan yatırımlarının tutarı 42 milyar Mark'a ulaşmıştır.

3. Emek üretkenliğinin artması

Otomasyonun yaygınlaşması üretimin sürekli rasyonalizasyonu sonucu, 1978 yılında, 1960'dakine kıyasla iki kez daha fazla mal ve hizmet, 5'te 1 oranında daha az emek kullanılarak üretilmiştir. Bu uluslararası tekkellerin dünya çapındaki rekabetlerinin sonucu olmuştur. Malları diğer tekkellerden daha ucuza mâl edip, daha fazla kâr edebilmek için maliyetler sürekli azaltılmaktadır. Ama bunun sonucu Alman tekkellerinin ülke içine yaptıkları yatırımların giderek daha büyük bölümü üretimin rasyonalizasyonuna ayrılmaktadır. Üretimin genişletilmesi yerine yoğunlaştırılması için yatırım yapılmaktadır. Sermayenin, üretimin genişletilmesi için kullanımı giderek daha çok ülke dışında gerçekleştirilmektedir. Özellikle geniş ucuz işgücü kaynakları ile orta ve az gelişmiş ülkeler emperyalist ülkelere çok daha avantajlı olanaklar açmaktadır.

Mal ve sermaye ihracı yoluyla elde edilen kârların büyük bölümü, önceleri, ülke içinde üretimin artırılması ve yatırımlar için kullanılmaktaydı. Emperyalizmin bu yeni eğilimine göre, ülke dışında elde edilen "artık" sermaye, üretimin ülke dışında daha da genişletilmesi için kullanılmaktadır.

Emperyalist tekeli sermayenin bu hareketinin diğer sonucu emperyalist ülkelerde ekonomik bunalım olarak ortaya çıktı. Artan işsizlik, zorunlu kısa çalışma, kapasite fazlası ve bunları izleyen iflaslar dalgası. Emperyalist tekkellerin büyük başarısı emperyalist ülkeleri bunalıma sokmaktadır.

TKP'nin 62. kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşmada Yürükoğlu yoldaş bu yeni eğilimin sonuçlarını şöyle anlatıyor:

"Emperyalist ülkelerin pek çok dalda üretimi geriliyor. Yani, ürettikleri mal miktarı azalıyor. Pek çok sektörde kapasite fazlası görülüyor. Yine pek çok işkolunda zorunlu kısa çalışma var. Ve yine her tarafa çok yaygın, yığınsal işten çıkarma var.

(...)
"Bu yığınsal işten çıkarmalara özellikle iki gelişme neden olmaktadır:

"Birincisi, otomasyon hızla genişliyor.
"İkincisi ve tüm emperyalist ülkelerde gerçekten çok önemli bir ortak özellik olarak üretim süreçleri rasyonalize ediliyor.

(...)
"En önemli emperyalist ülkelerde emperyalist tekkeller, kendi ülkelerine yatırım yapmıyorlar, ya da giderek azalan bir oranda yapıyorlar. . .

"Buna birşey daha eklemek gerekir. Yaptıkları iç yatırımların giderek artan bölümü rasyonalizasyon için harcanyor.

Demek ki, bir kere yatırımlar duruyor, geriliyor. Yapıldığı kadarının da, artan bir miktarı, varolan işletmeleri rasyonalize etmede kullanılıyor. Bu gelişmelerin hepsi işsizliğe çıkıyor.

"Buna karşılık emperyalist ülkelerin dış yatırımları, düzenli olarak artıyor.

(...)
"İşsizlik, üretim daralması, zorunlu kısa işgünü, yığınsal işten çıkarmalar, ama tüm bunlar emperyalist ülkelerin durumunu anlatıyor, emperyalist tekellerin değil! Emperyalist tekellerin ise kârları hızla artıyor, dış yatırımları, üretim kapasiteleri ve işgücü kullanımları artıyor. Özellikle az gelişmiş ülkelere yaptıkları yatırımlar artıyor. Lenin'in *Emperyalizm* kitabında söylediği en çıplak biçimde görülüyor. Sermayenin tek güdüsü vardır: kâr. Ne "allahı" ne "kitabı", ne "vatani", kâr güdüsünden başka hiçbir şeyi yoktur." (R.Yürükoğlu, *Durum ve Görevlerimiz* 1983, s.15-16)

Büyüyen bunalımın ekonomik ve siyasal olarak tehdit ettiği emperyalist devletlerin, sermayenin kaçışını yavaşlatmak için güçlerinin yettiği herşeyi yaptığını anlatan Yürükoğlu yoldaş, bunun devletin parasal bunalımını daha da derinleştirdiğini gösteriyor.

"... endüstriyel yer değiştirme tehdidi karşısında, şirketler ülkelerden kaçmasın diye yeni vergiler getirilemiyor.

"Ülke içinde yatırımları teşvik etmek, böylece toplumsal patlamaları, bunalımları önlemek için, emperyalist devletler, şirketlere yeni vergiler getirmeye bir yana, her türlü kolaylığı sağlamak için çırpınıyor.... Her yönden, şirketlere yeni olanaklar açıyor. Karşılıksız yardımlar, faizsiz krediler vergi indirimleri vs. tanıyor. Tüm ülkelerde aynı şekilde gerçek ücretlerin düşmesi için elinden geleni yapıyor." (agy, s.17-18)

Yabancı işçiler sorunu açısından özellikle son noktanın büyük önemi vardır. Alman devleti ekonomik bunalım nedeniyle yabancı işçilerin entegrasyonunun gerekli olduğunu söylemektedir. Entegrasyonun gerekliliğinin bu nedene bağlanması gariptir. Çünkü aynı devletin sözcüleri, bugünkü ekonomik bunalımın özünü işgücü fazlasının oluşturduğunu söylemektedirler. Öyleyse devlet, neden yabancı işçilerin durumunu tam anlamıyla kurumsallaştırmak için düzenlemeler yapmak istemektedir. Bu çelişkili tutumun nedenlerini kısmen açıklamıştık. Doğaldır ki bunalımın nedeni işgücü fazlası vb. değildir. İşsizlik yalnızca bunalımın bir sonucudur. Gerçek neden emperyalist tekeli sermayenin üretimi genişletmek için "kendini" ülkesine giderek daha az yatırım yapmak istemesidir.

Devletin, kendine yük olmaya başlamış yabancı işçinin entegrasyonunu önermesinin nedeni, kendi emperyalist sermayesini ülke çekebilme için, yabancı işçiyi yem olarak kullanmak istemesidir. Bir anlamda, kendi tekeli sermayesine, yüksek oranda sömürüleceği ucuz işgücü garantisi vermektedir. 2. ve 3. kuşak işçiler arasında vasıflı yabancı işçi yetiştirme amacı da aynı

planın bir parçasıdır. Yabancı işçinin ucuz işgücünün yaratacağı rekabete, işçi sınıfının tümünü denetim altında tutmak, vasıflı işçiler de dahil, işgücü pazarında tüm ücretleri düşürmek amaçlanmaktadır. Entegrasyon sorunu ancak bu temele oturtulduğu zaman anlam kazanır. Ve entegrasyon politikasına, şövenizme ve sübjektivizme düşmeden, ancak bu temelde karşı çıkılabılır.

Ama emperyalist devletlerin alacağı önlemler emperyalizmin yeni eğilimini, çok daha büyük yığınlar halinde ucuz işgücü bulabileceği alanlara yönelmesini engelleyemez. Savaş sonrası Avrupa'da emperyalist tekeli sermayenin bu kaynaklara yönelmesinin özellikle Almanya için zorlukları vardı. Yabancı işçi getirerek bir anlamda "dağ, peygambere" getirilmiş oldu. Şimdi koşullar değişti, peygamber dağa gitmektedir. İşin trajik yanı, emperyalist ülkelerde iş bulma olanaklarının daralmasına yabancı işçilerin kendi emekleri de alet edilmiştir. Bu yeni gelişme, uluslararası işçi sınıfı için tehlikelerle birlikte, büyük olanakları da birlikte getirmektedir.

Lenin, 1913'te kaleme aldığı "Kapitalizm ve İşçi Göçü" adlı bir yazısında, dünya proletaryası açısından çağdaş işçi göçünün değerlendirilmesinin çerçevesini çizmektedir:

"Kapitalizm özel bir uluslararası göç biçimini ortaya çıkarmıştır. Büyük ölçüde makina kullanarak ve geri ülkeleri dünya pazarının dışına iterek hızla gelişen sanayi ülkeleri, ülkelerinde ücretleri ortalama ücretlerin üstüne çıkararak geri ülkelerden işçi çekmektedirler.

"Yüzbinlerce işçi böylece, yüzbinlerce fersah yol gitmektedir. İleri kapitalizm bunları güçlü bir biçimde yörtüncesine çekmekte, yaşadıkları ücre köşelerden çıkarmakta onları dünya tarihsel hareketin parçası yapmakta ve onları güçlü, birleşmiş uluslararası fabrika sahipleri ile karşı karşıya getirmektedir.

"Hiç kuşkusuz yalnızca aşırı yoksulluk halkları ana yurtlarını terketmeye zorlamakta ve kapitalistler yabancı işçileri en utanmaz bir biçimde sömürmektedirler. Fakat, yalnızca gerici ulusların bu yeni göçünün ilerici önemine gözlerini kapayabilir. Kapitalizmin boyunduruğundan kurtuluş kapitalizmin daha da gelişmesi ve bunun üstüne oturan bir sınıf savaşı olmaksızın olanaklı değildir. Ve kapitalizm işte bu savaşın içine tüm dünyanın işçi yığınlarını çekmekte, Amerika, Almanya ve benzerlerindeki büyük fabrikalarda ve madenlerde işçileri birleştirerek sınırlarını, ve önyargularını parçalamaktadır." (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce başım, c.19, s.454)

Lenin, çağdaş işçi göçünün ilerici önemini vurgulamaktadır. İlerici oluşunun nedeni, bu göç, dünya proletaryasının, özellikle de ileri kapitalist ülkeler ile az ve orta gelişmiş kapitalist ülkeler proletaryasının birliğinin pratik koşullarını yaratmaktadır.

Ne yazık ki Federal Almanya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde yabancı işçiler sorununun en çok bu yönü gözardı

edilmektedir. Gözardı edilmesinin en önemli nedeni, işçi sınıfı arasındaki ayrılıkların kaynağının doğru bir biçimde saptanmamasıdır. Bazı örneklerle bakalım:

Devrimci İşçi gazetesi şöyle bir değerlendirme yapıyor:

"Çalışma ve üretim ilişkilerinin bir devamı olarak ve aynı zamanda onların ötesinde sosyal, kültürel ve siyasi konularda tüm haklardan yoksun olmaları nedeniyle yabancı işçiler azınlıktır." (*Devrimci İşçi*, 11.9.1982, abç).

Devrimci İşçi, yabancı işçilerin bir "azınlık" olduğunu söylüyor. Ancak nasıl bir azınlık olduğunu söylemiyor. Yabancı işçilerin ulusal bir azınlık oluşturduğunu söyleyememektedir, çünkü o zaman tüm yabancı işçiler arasında ortak bir yön kalmamaktadır. Yine de aşağıdaki alıntıdan da görüleceği gibi, bu değerlendirme kültürel ve ulusal özelliklere büyük önem vermektedir:

"...ne de bu değerleri yok sayan, gözardı eden muğlak bir 'entegrasyon' sorununun çözümü değildir. Çözüm, belirlediğimiz gibi, ulusal olan ne varsa... tüm değer ve yargılara sahip çıkılarak devrimci bir içerikle yorumlanması ile mümkündür. Bu da yabancılar sorununun bir "azınlıklar" sorunu olarak ele alınması demektir. Bu faşizme karşı mücadelede en önemli tesbitlerden bir tanesidir." (*Devrimci İşçi*, Şubat 1980, abç)

Bu tesbitin faşizme karşı mücadelede nasıl yararlı olacağı sorusunu bir yana bırakalım. "Tesbit" in kendisi yanlışdır. Ayrıca son derece tehlikeli sonuçlara varabilir. Birincisi, ileri Türkiyeli işçiler açısından ulusal değerlerimizin birçoğu hiç sahip çıkılacak değerler değildir. Bu öyle bir anlayıştır ki, pratikteki bazı uzantıları açısından burjuva ulusçuluğunun bile gerisine düşecektir. İkincisi, ulusal değerlerin hangisine sahip çıkılacaktır, hangisi reddedilecektir? Sahip çıkacağımız değerler sadece halk oyunları ve türkülerimiz midir? Yoksa bayrak, vb. de bunun içinde midir? Üçüncüsü, kültürel ayrılıkları öne çıkararak, yabancı işçilerin sömürüsüne ve işçi sınıfı arasındaki ayrılıklara karşı nasıl bir savaşım verilecektir? Türkiyeli devrimci işçiler böyle ulusal değerleri bir kenara koymuş, yerine devrimci geleneklerine dayanan kendi savaşlarıyla yarıttıkları bir kültürü koymaktadırlar. *Devrimci İşçi*'de getirilen anlayış, Türkiye işçi sınıfının yurt dışında çalışan kesimini bu devrimci gelenekle yoğrulmuş değer ve yargılardan, kültürden alkoymaktadır.

Bu yanlışın en önemli yanı Almanya'daki yerli ve yabancı işçiler arasındaki ayrılıkların özünü, sosyopsikolojik, kültürel düzeyde görüyor olmasıdır. Çok daha geri, ağır ve zorba bir baskı dururken, neden sürekli "kültürel baskılar"ın üstünde durul-

maktadır.

Devrimci İşçi'nin getirdiği çözüm hiçbir şeyi çözmeyecektir. Böbrek taşının ağrısına aspirin öneren yalnızca *Devrimci İşçi* değildir.

"Biliyoruz Alman yurttaşları ileri bir toplumun insanlarıdır. Üstelik öğrenim düzeyleri, uzmanlıkları da üstün. İş veriyorlar, yoksul ülkelerin insanlarına. Borç para veriyorlar Türk Hükümetine. Markın değeri de yüksek, tıpkı Almanların Türklerden yüksek oldukları gibi! Bunlar doğru. Ancak hoşgörülü olmak da büyüklüğün şanıdır! Düşünmeli ki bu horlanan insanlar, efendilerinin el sürmeyeceği en pis, en zor işlerde çalışmaktadırlar, hem de ucuz ücretlerle." (*Demokrat Türkiye*, Ağustos 82, "Alman Ocağı"ndan alıntı)

Bütün ağrı-kesicilerde olduğu gibi, burada da hastalığı iletmenin tehlikesi yatmaktadır. Yukarıdaki alıntıda getirilen "aşağılık kompleksi" psikolojisinin en küçük bir provokasyonla bile son derece tehlikeli, saldırgan bir şövenizme dönüşebileceğini görmek hiç de zor değildir.

Serxwebun da ana halkayı kültürel, sosyo-psikolojik düzeye görmektedir, aynı hatayı yapmaktadır. Ancak burada getirilen değerlendirme dünya işçi sınıfının birliği için savaşın zorunluluğuna işaret etmekte olduğu için yukarıdakilerden, bir bütün olarak daha doğru bir değerlendirmedir.

"...Bunlarla birlikte, acı ama gerçek olan bir durum daha var ki, o da şudur: Kürdistan ve Türkiye emekçi yığınları geldikleri geri toplumsal yapıdan dolayı, kültürel, sosyal, düşünce ve davranışlar itibarıyla, Avrupa toplumsal yapısı ile uyum sağlayamadıklarından, proletaryasıyla da sıkı birlik ve dayanışma içine girememektedirler.

"Aşında kültürlü Avrupa proletaryasına, kendi emperyalist burjuvazisinin pençesi altındaki geri ülkelerin emekçi yığınlarına, enternasyonalist bir ruhla güçlü bir sınıf bilinci kazandırmak için tarihsel fırsat doğmuştur. Ama bu siyasal ve tarihsel görevini yerine getirmeye, kendisine ulaşan emperyalist burjuva ruh engel olmaktadır.

(...)
"Bütün bu engellere rağmen, Avrupa proletaryası ile Avrupa'da çalışan diğer ülkelerin proleter yığınlarının kendi burjuvalarına karşı birleşmelerinin şartları her geçen gün daha da olgunlaşmakta, burjuvaların, proleterlerin önüne koyduğu engelleri ortadan kaldırmının imkanları artmaktadır..." (*Serxwebun*, Şubat 1982)

Kürt ilericiler yabancı işçiler konusunda genellikle çok daha sağlıklı bir tutum alabilmektedirler. Doğaldır ki bunda hem ulusal baskının hem de küçük-burjuva ulusçuluğunun uzun ve acı tarihsel deneyimlerle yaşanmış olması büyük bir rol oynamaktadır.

Elbette, Alman ve Türkiyeli işçiler arasında önemli kültürel ayrılıklar vardır ve bu ayrılıklar işçilerin günlük hayatında bazı çelişkilerin doğmasının kaynağıdır. Yanlış olan bu ayrılıkları Alman, Türkiyeli ve diğer yabancı işçiler arasında birliğin gerçekleşmesini engel-

leyen ana etken olarak görmektedir.

Uzun yıllardır, yabancı işçilerin savaşımı "yabancı düşmanlığına karşı" kampanyalar yoluyla örgütlenmiştir. Fakat bugüne dek hiçbir önemli sonuç elde edilememiştir. "Yabancı düşmanlığına karşı" belgisi yabancı işçiler sorununun subjektif bir değerlendirmesinden kaynaklanmaktadır. İçerik olarak o kadar bulanıktır ki, herkes bu belgeye sahip çıkabilmektedir. Türkiyeli faşistler ve Alman burjuvazisi de buna katılabilir. Bu belge iyi bir belge değildir. İşçinin bilincinden düşmanın kim olduğunu gizlemektedir. Eğer, kullanılacaksa, "yabancı işçi düşmanlığına karşı" denmesi daha doğru olacaktır.

Derin bir yanlış ise, Alman ve yabancı işçiler arasında hiçbir gerçek ayrılığın olmadığı, varolan anlaşmazlıkların ve çelişkilerin tümünün yalnızca burjuvazinin oyunları sonucunda ortaya çıktığını savunun anlayıştır. Bu anlayışa göre Alman burjuvazisi televizyonda, basında ve benzeri yollarla ırkçı bir propaganda yürütmese, yerli ve yabancı işçiler aralarında hiçbir sorun doğmadan "halkların kardeşliği ve dayanışması" çerçevesinde gül gibi yan yana yaşayıp gidecektir. Doğaldır ki hem Alman, hem Türk burjuvazisinin yürüttüğü propaganda varolan ayrılıkları keskinleştirmede büyük önem taşımaktadır. Fakat hiçbir burjuva propaganda nesnel koşulları olmadan, uyumsuzlukları ve çelişkileri havadan yaratamaz. Yaratamaz ama varolan çelişkileri ve ayrılıkları kendi çıkarlarına uygun bir biçimde çarpıtarak çekiştirerek yansıtır.

Yerli ve yabancı işçiler arasındaki çelişkiler nereden kaynaklanmaktadır?

1. Yabancı işçiler işgücü pazarına ucuz işgücü olarak çıkmaktadır. En kötü çalışma koşullarında çalışmaya, en yüksek sömürü oranını sağlayacak koşullarda çalışmaya hazırdırlar. Bunlar emperyalist sermayenin yabancı işçilere dayattığı koşullardır. Ancak, Alman işçisi yüksek ücretler, kısa çalışma saatleri ve genel olarak Alman toplumunun verdiği tarihsel-toplumsal aşamaya uygun istemler için savaşım verirken, yabancı işçiler yukarıda sayılan nitelikleriyle yerli ve yabancı işçiler arasında çelişkilerin doğmasına neden olmaktadır. Saydığımız nedenler Federal Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde çalışan Türkiyeli emekçilerin yürüteceği savaşımın içeriği açısından son derece önemlidir. Çelişkiler nasıl nesnel koşullardan kaynaklanıyorsa, savaşım da aynı şekilde nesnel koşullara dayanarak somut hedeflere yöneltilmelidir. Yabancı işçilerin savaşımı eşit ücret, eşit çalışma koşulları, fabrika komitelerinde eşit temsil hakkı ve yurttaşlık hakları gibi somut istemler çerçevesinde örgütlenmelidir. Siyasal belgiler ağırlıklı

olarak bu istemler temelinde belirlenmeli, muğlak "düşmanlık" kavramlarından arınmalıdır.

Alman proletaryasının bu istemler için yürütülen savaşımı aktif ve kararlı bir biçimde desteklemesi, bu istemlerin gerçekleşmesi için elinden geleni yapması kendi sınıf çıkarları açısından son derece önemlidir. Yabancı işçilerin eşit haklar savaşımı Alman işçi sınıfının elini "kendi" burjuvazisine karşı güçlendirecektir, toplumun yüksek gelişme düzeyine uygun istemler için yürüttüğü savaşım kolaylaşacaktır.

2. Yerli ve yabancı işçiler arasındaki çelişkilerin diğer en önemli nedeni de şimdiki kadar hiç ele almadığımız bir konudur. Bu Alman işçi sınıfının oldukça yaygın bir kesiminin emperyalist tekeli sermaye açısından "satın alınmış" olduğu gerçeği ile bağlıdır. Marx, Engels ve Lenin çoğu yerde bu gerçeğin işçi sınıfı arasındaki ayrılığın en önemli kaynağı olduğunu söylüyorlar. İşçi sınıfının bir kesimi emperyalist süper kârların masasından düşen kırıntılarla beslenmektedir. İşçi sınıfı arasında ayrıcalık bir kesim oluşmaktadır. Bu, "burjuvalaşmış proletarya", işçi aristokrasisi kesimidir. Bu kesim kendi çıkarlarını, burjuvazinin çıkarlarıyla özdeş tuttuğu için, işçi sınıfı arasında yükselen oportünizm ve sınıf uzlaşmacılığının en önemli kaynağını oluşturmaktadır. Bu kesimlerin etkisine karşı durmak, nerede başını gösterirse burjuva özünü sergilemek, özellikle yabancı işçilere yönelik emperyalist ruha karşı savaşımı yükseltmek, Alman proletaryasının en ileri kesimlerinin görevidir. Bu görev, yukarıda sözünü ettiğimiz emperyalist tekeli sermayenin gelişmesindeki yeni eğilimlerin gittikçe belirginleşmesiyle birlikte, tarihsel bir önem kazanmaktadır.

Lenin'in sözünü ettiği koşullar, emperyalist gelişmenin yeni eğilimleri temelinde, ulusal sınırların dışına taşarak uluslararası çapta yeniden üretilmektedir. Emperyalist tekeli sermaye, uluslararası işbölümünü kendi işleyişi içinde yeniden örgütledikçe, bütün dünya işçilerinin birbirine olan bağımlılığının ağı daha da sıklaşacaktır. Bir ülkedeki emek sermaye ilişkisinin diğer ülkelerdeki emek-sermaye ilişkisi üzerindeki etkisi gittikçe daha dolaysız ve açık bir biçimde gerçekleşecektir.

Kendi ayrıcalık konumu nedeniyle tüm dünya işçilerinin gerçek enternasyonalist birliğini sağlama sorumluluğunun yükü büyük ağırlığıyla emperyalist ülkelerin işçi sınıfının omuzlarındadır. Bu sorumluluk ne denli iyi yerine getirilebilirse, dünya devriminin zaferi de o kadar yakınlaşacaktır.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!
Yaşasın dünya devrimi!